

NATURA 2000-GBIED: VECHT EN BENEDEN- REGGEGBIED. VERSLAG VELDBEZOEK DD.19 JULI 2023

Aanwezig namens Provincie:
Aanwezig namens
Terreinbeheerders:

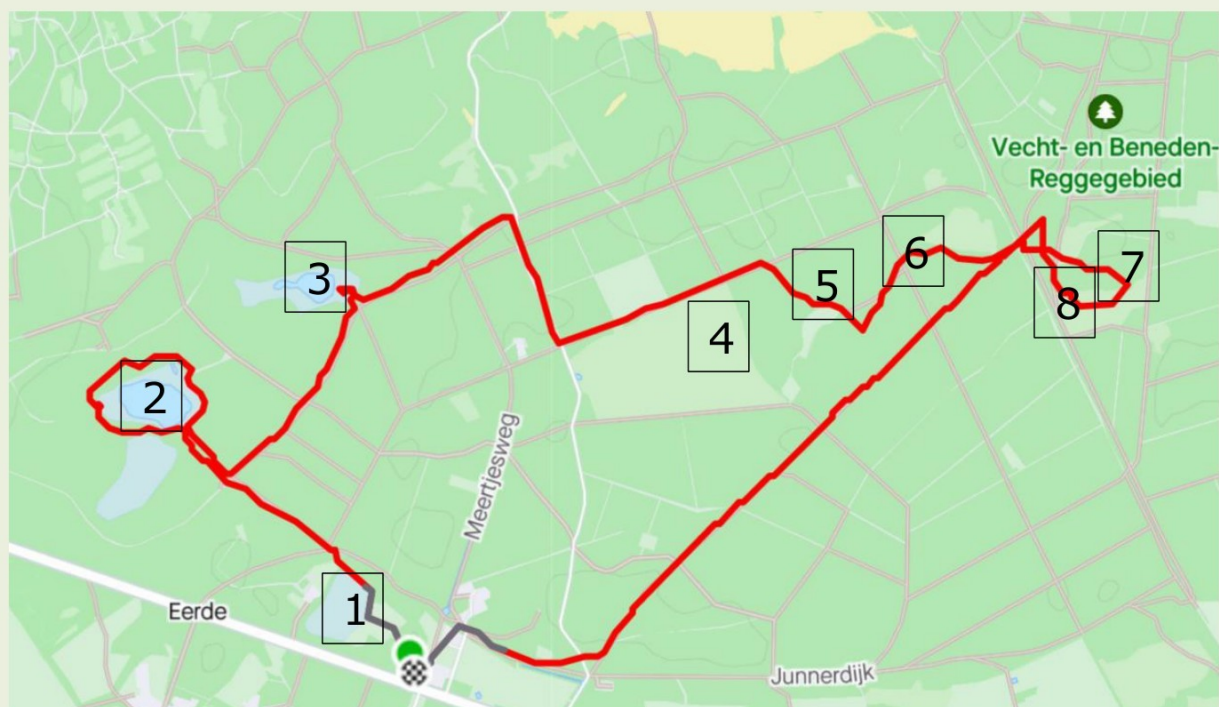
[redacted] en [redacted]
[redacted], [redacted] en
[redacted] (Natuurmonumenten), [redacted] en
[redacted] (Landschap Overijssel)
19 juli 2023, 09.00-17.00 uur

Kader van het bezoek:

Het kader voor dit jaarlijkse veldbezoek is beschreven in hoofdstuk 6 van het Programma Aanpak Stikstof en het document 'Methodiek Veldbezoek PAS'. Sinds de uitspraak van de Raad van State in mei 2019 bestaat de PAS als zodanig niet meer maar worden deze jaarlijkse veldbezoeken wel voortgezet. Doel van deze bezoeken is nog steeds om na te gaan of de in de gebiedsanalyse voor het gebied voorziene ontwikkeling van de diverse (stikstofgevoelige) habitattypen en leefgebieden op koers liggen en hierover in overleg te treden met de betrokken TBO's. Dit betreft een veldimpressie die kan dienen als aanvulling op- en niet ter vervanging van- de reguliere monitorings-systeematiek.

Ochtenddeel – zure vennen (H3160) en heideterreintjes in het Ommerbos, Eerder- en Junnerveld

Focus: hoe liggen de zure vennen en heideterreintjes erbij en hoe staat het met de beoogde verbinding tussen deze verspreid liggende habitattypen?

Figuur 1: gelopen route tijdens ochtenddeel

1. **Zuur ven** (Bosbessenvennen): eigenaar Natuurmonumenten

Op weg naar het ven zagen we een Ringslang in de heide rond het ven.

Probleem is de enorme verspreiding van de Amerikaanse trosbes in en rond het ven. Deze exoot is destijds door de landgoedeigenaar ingebracht maar dient te worden verwijderd. Uitbreiding struiken in dit veentje komt niet perse door droogte maar omdat het probleem niet wordt aangepakt.

Optie: struiken eruit te trekken met een kraantje, maar bodem wordt dan wel verstoort.

De soort moet op meerdere plekken eruit want anders zorgen vogels het opnieuw voor verspreiding door ontlasting. Er zijn wel kleine en lichte kraantjes, maar er is een goede aannemer nodig om deze klus te klaren. En niet wachten tot het onder water staat.

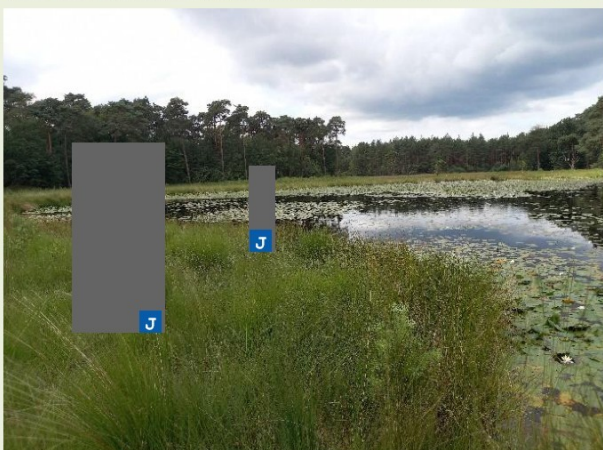
De aannemer moet niet alleen maaien maar zorgen dat het ook echt niet meer opkomt. Dus ver-
volgbeheer een aantal jaren volhouden (mogelijk wel 10 jaar).

Hoe lastig ook voor succesvol beheer maar het is niet wenselijk en ook niet te 'verkopen' om chemische bestrijdingsmiddelen (glyfosaat) te gebruiken bij bestrijding van opslag.

Toeristen plukken hier bessen omdat het volgens hen al 10 jaar is toegestaan. Ook nu lopen er 2 mannen bessen te plukken.

2 en 3. Besthmener- en Zeesser ven (H3160): eigenaar Saatsbosbeheer

Twee prachtige zure vennen. Bij de eerste zien we de uitgebloeide Veenbloembies (*Scheuchzeria palustris*), een voor Nederland zeldzame soort. Zichtbaar is dat hier de exemplaren van de Amerikaanse trosbes zijn verwijderd. Opmerkingen terwijl we langs het laatste ven liepen:

- Het regenwater zijgt vanaf boven in. Als je de mogelijkheid had zou je een mooie gradiënt van water naar het Jeneverbes struweel moeten maken. Randen wat droger, ook voor salamanders etc.
- Je moet blijven beheren om het goed te houden. Misschien is vernatting wel een oplossing.

4. Eerderveld: eigenaar Staatsbosbeheer

Het Eerderveld (afwisseling van droge- en vochtige heide (H4030 en H4010A) en pioniervegetaties- H7150) wordt begraasd met schapen en op die manier goed open gehouden. Plaatselijk zien we aan de hand van de afgevreten jonge grove dennen het effect van drukkbegrazing met behulp van tijdelijke rasteren.

5 en 6. Verbinding Eerderveld met hoogveentje op landgoed Junne

We zien nog veel Grove den die bij het maaien blijven staan en daarna weer uitlopen. Wat kun je daar tegen doen? Misschien wat dieper maaien maar dan ben je ook van alles kwijt. Anders diep uitsteken. Dat kan hier wel maar op de Lemelerberg kan dat niet omdat je daar de grond niet in komt.

Optie: drukkbegrazing waarbij ze worden gestript door de schapen (zie waarneming hier voor). Liefst in de herfst paar dagen in hekken neerzetten. Dan zit er veel zout in de dennen. Daar houden schapen van.

We constateren feitelijk dat de

verbinding tussen het Eerderveld en het heideveentje nog niet compleet en robuust genoeg is. Aandachtspunt voor vervolgactie (zie samenvatting ochtenddeel).

7 en 8. Hoogveenveentje Junnerveld

In dit hoogveenveentje (kern vochtige heide (H4010A) en aan de randen Jeneverbesstruwelen (H5130) en Stui/zandheiden met struikhei (H2310) zijn de in 2021/2022 maatregelen uitgevoerd:

- Opslag verwijderd (o.a. Rhododendrons)
- Lekken gedicht met leemhoudend materiaal om water vast te houden in het veentje
- Geplagd

Grote delen zijn nog kaal zand, maar op sommige plekken al Witte snavelbies en tussen de Dopheide veel Beenbreek.

We treffen de beheerder [REDACTED] van Landgoed Junne. Met hem praten we nog even door over hoe het beste de opslag onder de knie kan worden gehouden. Ook hier weer, volhouden met maaien en begrazen. En op het juiste moment uitvoeren.

Samenvatting ochtenddeel:

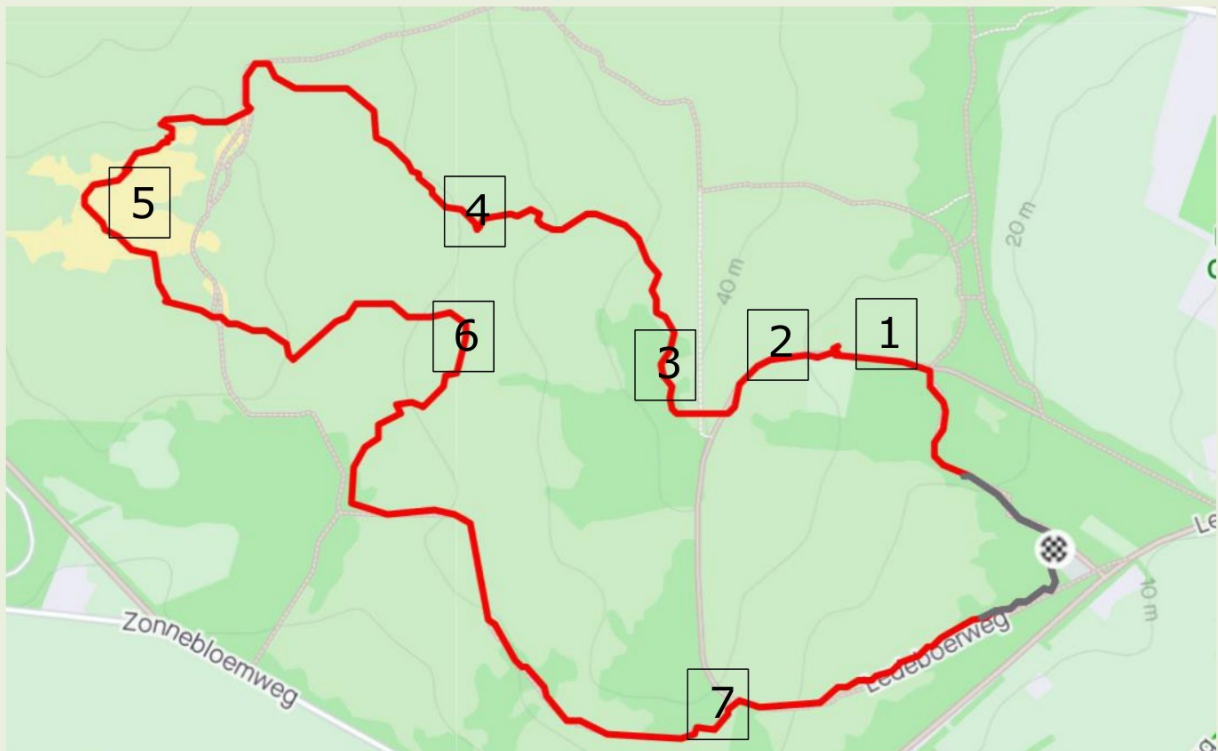
Alle bezochte habitattypes in dit gebied zijn in een ongunstige staat en liggen nog steeds vrij geïsoleerd. De vraag is: Houd je dit soort geïsoleerde habitattypen met bijbehorende soorten in stand als er geen corridors komen? Dat hangt af van de soorten die er zijn. Als dit bv. Libelle soorten zijn kunnen ze misschien de andere plekken wel vinden. Maar andere soorten juist niet. Vlinders raken we bijvoorbeeld kwijt door isolatie van het leefgebied. Dan kun je wel beheren maar dat heeft dan geen voor deze soorten.

Er ligt een plan (Vipera verbindt) om verbindingen tot stand te brengen voor reptielen (Adder), amfibieën en andere 'meeliftende' soorten. Maar dat plan is gemaakt toen het nog niet zo droog was als nu. TBO's hebben info gegeven en de Bossgroepen zouden er mee bezig. Het staat ook in het eerste beheerplan. Een aantal verbindingen zijn ook inderdaad gerealiseerd.

Actie provincie: Provincie, TBO's en particulieren houden deze beoogde verbindingen nog een keer goed tegen het licht. Kijken wat er is gerealiseerd en wat nog nodig is om het probleem van versnippering in dit gebied goed aan te pakken.

De dan vastgestelde maatregelen moeten een plek krijgen in het tweede beheerplan om te zorgen dat de maatregelen ook echt worden uitgevoerd.

Middagdeel: Beheer en maatregelen droge heide (ervaringen), hellingveentjes en zandverstuivingen op de Lemelerberg (eigenaar Landschap Overijssel)

Figuur 2: gelopen route tijdens middagdeel

Punt 1: ervaringen met begrazing van struikheide

Er wordt gewerkt volgens plan voor beheer van de heide. Schapen lopen overdag op de heide maar blijven 's-nachts in het terrein op een plek die afgezet wordt met flexnetten. Elke week worden de flexnetten verplaatst (één plek is ca. een halve ha groot en benodigd ca. 15 tot 20 plekken per jaar). Hierdoor krijg je hele mooie verjonging van de struikheide.

In de nachtkraal lopen de schapen alles kapot en daar krijgen allerlei kruiden weer kiemkansen. Op deze plekken komen Boomleeuwerik en Veldleeuwerik weer op af.

Over 10 jaar hoopt LO de helft van de heide weer verjongd te hebben.

Af en toe worden ook stukken heide gebrand. Vooral op de grotere heide in samenwerking met de brandweer (oefening voor de brandweer).

Sommige andere stukken heide worden gemaaid.

Maaien en branden kan niet tussen de Jeneverbesstruwelen. De jeneverbessen verjongen hier wel spontaan.

Na het branden en maaien wordt ook kalk aan de bodem toegevoegd.

Punt 2:

Heidehaantje maakt hele stukken heide kapot. Verdroogd stukken juist goed voor variatie. Op deze plekken zitten veel insecten.

Punt 3:

Rondom het huisje zijn exoten weggehaald (o.a. Rododendron).

Dassenburcht aanwezig en daarom hier de werkzaamheden even stopgezet. Maar later toch weer verder gewerkt omdat er geen Das werd waargenomen.

Punt 4: Hellingveentjes

Opslag verwijderd en daardoor gaat het water hier heel erg omhoog (staan ook peilbuizen).

Roestige kleur en ijzerfilmje in/op het water zichtbaar. Een paar stukjes geplagd en of nauwkeurig eraf geschraapt

Mooie hellingveentjes met Dopheide en Ronde zonnedauw

Vraag moet je hier begrazen met de kans op vertrappen van de vegetatie?

Begrazen kan wel, maar goed nadenken over wanneer en met hoeveel schappen!

Punt 5: Zandverstuiving

- Een aantal natuurakkertjes (ook op de heide vaak rogge)
- Er broeden nog zomertortels aan de rand.
- Hier wordt hoogste N-depositie van het Vechtdal gemeten (veel mais direct naast Natura 2000). plekken die enige jaren geleden zijn geplagd zijn weer erg snel dicht gegroeid met alg en mos als gevolg van deze stikstofdepositie. Tankmos (Grijs kronkelsteeltje) moet eraf om weer open zand te krijgen. Grasjes laten staan voor bv. Heivlinders.
- Zandverstuiving gebaat bij oost-westen winden
- Er komt aangrenzend nog een nieuw landgoed
- Bij het pukkelkje een akker en daar wordt nu strokenteelt gedaan. Goed voor Grauwe gors, Grauwe klauwier etc.
- We vinden een paar exemplaren van het zeldzame IJslands mos.

Punt 6:

Zandklif met een bovenop Kleine tijm.

Punt 7:

Afgegraven stuk.

Gegevens:

- Beheerplan Vecht en Beneden-Reggegebied
- PAS Gebiedsanalyse
- Methodiek Veldbezoek PAS

Bijlage:

Geen

Dit verslag is vastgesteld door:

 J, namens provincie Overijssel
2023) J, namens Natuurmonumenten (mail van 14 september
2023) J, namens Landschap Overijssel (mail van 30 augustus
2023)

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen